

Epilepsija un alkohola provocētas lēkmes: pacientu analīze vispārējā neiroloģijas nodaļā

*Madara Lazdāne, Gundega Gulbe,
Normunds Sūna¹, Guntis Karelis¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte, Latvija

¹Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca,

Neiroloģijas un neiroķirurģijas klīnika, Latvija

Ievads. Pārmērīga alkohola lietošana netiek rekomendēta pacientiem ar epilepsiju saistīto risku dēļ. Epilepsijas komorbiditāte ar psihiatriskajām slimībām nosaka palielinātu atkarību risku pacientiem ar epilepsiju. Pārmērīga alkohola lietošana ir aktuāla problēma.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija noskaidrot to pacientu ar epilepsiju prevalenci, kas tiek stacionēti ar pārmērīgas alkohola lietošanas sekām (provocētām lēkmēm) vispārējās neiroloģijas nodaļā, un salīdzināt slimību raksturojošos lielumus ar pacientiem, kas slimo ar epilepsiju un kam anamnēzē nav alkohola provocētu lēkmju. Pētījumā tika iekļauti RAKUS "Gaiļezers" 7. nodaļā 2013. gadā pēc kārtas ar epilepsiju un krampjiem stacionēti 106 pacienti. Iekļaušanas kritēriji – epilepsija, krampju lēkmes; izslēgšanas kritēriji – pirmreizējas vai provocētas krampju lēkmes. Dati tikai apkopoti ar *Microsoft Excel* programmu un statistiski apstrādāti.

Rezultāti. Pētījumā tika analizētas 106 pacientu medicīniskās kartes ar stacionēšanas diagnozi epilepsija vai krampju lēkmes. No tiem tika atlasīti 56 pacienti ar epilepsiju, 25 pacienti ar epilepsiju un alkohola provocētām lēkmēm. No pētījuma tika izslēgti 25 pacienti ar pirmreizējiem krampjiem vai provocētām lēkmēm. Pacientu ar epilepsiju grupā vidējais vecums bija 43,9 gadi (19–84), 31 sieviete, 25 vīrieši. Pacientu ar epilepsiju un alkohola provocētām lēkmēm grupā vidējais vecums bija 46,4 gadi (25–69), 5 sievietes, 20 vīrieši. Starp pacientiem epilepsijas grupā strādājoši bija 16 (32%), nestrādājoši – 37, alkohola provocēto lēkmju grupā strādājoši bija divi (9,5%), nestrādājoši – 22 ($p = 0,043$). Slimības iemesls pacientu ar epilepsiju grupā: traumas 26,8%, pārciesta neirotinfekcija 8,9%, vaskulāras patoloģijas 28,6%, ideopātiska ģeneralizēta epilepsija 12,5%, kriptogēna epilepsija 17,9%, demielinizējoša slimība 1,8%, perinatāls CNS bojājums 7,1%. Slimības iemesls pacientu grupā ar alkohola provocētām lēkmēm: traumas 50%, pārciestas neirotinfekcijas 8,3%, vaskulāras patoloģijas 4,2% ($p = 0,016$), idiopātiska ģeneralizēta epilepsija 8,3%, kriptogēna epilepsija 8,3%, audzēja operācija 4,2%. EEG tika veikts pacientu ar epilepsiju grupā 76%, bet pacientu ar alkohola provocētajām lēkmēm grupā 41% ($p = 0,004$). Pacientu ar epilepsiju grupā vidēji tiek lietots 1,74 medikaments, savukārt otrā grupā – 1,42 medikamenti.

Secinājumi. Starp pacientiem ar epilepsiju, kas nelieto pārmērīgi alkoholu, un pacientu ar epilepsiju grupu, kas pārmērīgi lieto alkoholu, nav statistiski ticamas atšķirības vecuma ziņā, invaliditātes sastopamībā, lietoto medikamentu skaita un veiktās attēldiagnostikas izmeklēšanas ziņā. EEG pacientiem ar alkohola provocētām lēkmēm tiek veiktas retāk, kas atbilst faktam, ka EEG nav indicēta, ja skaidri zināms epilepsijas paasinājuma iemesls. Salīdzinot pacientu grupas pēc epilepsijas ģenēzes, statistiski ticami biežāk vaskulārus cēloņus sastop pacientu vidū bez pārmērīgas alkohola lietošanas. Statistiski ticami apstiprinājās, ka pacienti ar epilepsiju, kas pārmērīgi lieto alkoholu, ir retāk nodarbināti nekā alkohola nelietotāji.